

• Kennemerland

Dienst Bestuurlijke Aangelegenheden

Jaarverslag

Bezwarenadviescommissie AWB

2008

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Samenstelling van de commissie	3
3. Stand van zaken interregionale samenwerking	4
4. Overzicht van de ingediende, behandelde of afgedane bezwaren	5
5. Opmerkingen en aanbevelingen	11
6. Actuele ontwikkelingen: Wet dwangsom en beroep	13

1. Inleiding

De Bezwarenadviescommissie (hierna te noemen: de commissie of de BAC) is bij besluit van de toenmalige korpsbeheerder, [REDACTED], op 10 juni 1994 ingesteld, teneinde de korpsbeheerder van advies te dienen in de afhandeling van bezwaarschriften die conform de Algemene Wet Bestuursrecht zijn ingediend tegen een door of namens hem / haar genomen besluit. Veelal zijn dat besluiten die de rechtspositie van een medewerker van de politieregio betreffen.

Daarnaast adviseert de commissie de korpschef inzake bezwaarschriften, die zijn ingediend tegen een door hem genomen besluit in het kader van de hem in bijzondere wetten toegekende bevoegdheden (bijvoorbeeld het verlenen of intrekken van vergunningen, vuurwapen-verloven etc.).

Sinds er op 5 september 2001 een nieuw reglement van kracht werd, is de commissie reglementair verplicht ieder jaar een jaarverslag op te stellen. Naast het vermelden van de werkzaamheden die zijn verricht en de stand van zaken met betrekking tot de indiening en afhandeling van bezwaarschriften, wordt daarin tevens aandacht besteed aan bijzondere aspecten en meer algemene tendensen, die de commissie in de loop van het jaar zijn opgevallen.

Voor de commissie was 2008 een overgangsjaar, waarin langzaam maar zeker werd toegewerkt naar de gezamenlijke Interregionale Bezwarenadviescommissie (IBAC) van de politieregio's Kennemerland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland. In september werd de eerste zitting van de IBAC gehouden.

De commissie heeft ook dit jaar naar behoren kunnen functioneren. De meeste bezwaarden waren – naar de indruk die zij op de commissieleden maakten - tevreden over de wijze waarop zij door de commissie tegemoet waren getreden, vooral omdat zij de gelegenheid hadden gekregen hun standpunt(en) goed naar voren te kunnen brengen.

Dit jaarverslag is opgesteld aan de hand van de ingediende bezwaren, de dossiers van de BAC, de informatie van het secretariaat en de gesprekken met degenen, die in 2008 in de commissie hebben geparticipeerd.

Met dank aan de secretaris en adjunct-secretaris voor hun ondersteuning en adviezen.

2 september 2009

[REDACTED]

2. Samenstelling van de commissie

De commissie bestaat per zitting uit een onafhankelijk voorzitter en twee leden, waarvan één lid als vertegenwoordiger van werknemerszijde (voorgedragen door de vakorganisaties), het andere als vertegenwoordiger van werkgeverszijde (voorgedragen door de korpsleiding). Voor de continuïteit zijn er meerdere leden voor de commissie benoemd. Voorzitter en (plv.) leden zijn benoemd door de korpsbeheerder. De commissie wordt in haar werkzaamheden bijgestaan door een secretaris en een adjunct-secretaris, door de korpschef aangewezen.

In 2008 hebben de volgende personen deel uitgemaakt van de BAC:

voorzitters:

[REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED] (wnd. voorzitter voor één zitting)

vertegenwoordigers van werkgeverszijde:

[REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]

vertegenwoordigers van werknemerszijde:

[REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]

secretaris:

[REDACTED]

adjunct-secretaris:

[REDACTED]

3. Stand van zaken m.b.t. interregionale samenwerking

Al in 2005 bestonden er voornemens om te bezien, of er interregionaal een bezwarenadviescommissie zou kunnen komen. Vanaf 2007 vond daarover regelmatig overleg plaats en werden plannen gemaakt met de aanpalende politieregio's Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland, mede omdat wel duidelijk was geworden dat één voorzitter voor drie regionale commissies wel een erg kwetsbare situatie was. Begin 2008 werd een projectleider aangesteld om de onder auspiciën van een interregionale stuurgroep opgestelde plannen te concretiseren. Er werd een concept-reglement met bijbehorende regelingen voor een interregionale bezwarenadviescommissie (IBAC) opgesteld, die in september 2008 door de korpsbeheerders werden geaccordeerd en ondertekend. Inmiddels waren ook twee voorzitters geworven en twee secretarissen benoemd (beiden al werkzaam binnen het secretariaat van een BAC), terwijl elke korpsbeheerder iemand voordroeg die als vertegenwoordiger van werkgeverszijde kon participeren. Tenslotte vaardigden de landelijke politievakorganisaties een lid en een plv. lid af. Door deze bezetting is niet alleen de continuïteit van de IBAC gewaarborgd, maar kan ook in drukke tijden een tweede commissie worden gevormd om bezwaren tijdig te kunnen afhandelen.

Eind september hield de IBAC haar eerste zitting, waarna elke maand één of soms twee zittingen zijn gehouden.

De IBAC kent nu de volgende leden:

voorzitters

[REDACTED]

vertegenwoordigers van werkgeverszijde:

[REDACTED]

vertegenwoordigers van werknemerszijde:

[REDACTED]

plv. lid

[REDACTED]

secretarissen IBAC

[REDACTED], Kabinet Korpsleiding politie Zaanstreek-Waterland

[REDACTED], Dienst Bestuurlijke Aangelegenheden politie Kennemerland

Per zitting wordt een commissie samengesteld, bestaande uit een voorzitter, een vertegenwoordiger van werkgeverszijde, een vertegenwoordiger van werknemerszijde en een ambtelijk secretaris.

4. Overzicht van de in 2008 ingediende, behandelde of afgedane bezwaren

In het kalenderjaar 2008 zijn 37 nieuwe bezwaarschriften binnengekomen, met in totaal 40 bezwaren. Daarvan zijn er 22 in de verslagperiode behandeld en afgedaan. Daarnaast lagen er nog 24 'oude' bezwaren uit 2007 (waarvan 11 in het kader van de WOB), die alle in 2008 zijn afgehandeld.

Een uit 2006 stammende bezwaarschriftprocedure kon dit jaar worden afgesloten, hoewel er wel beroep werd ingesteld. De rechtbank verklaarde dat (in 2009) echter ongegrond. Van de in totaal 62 bezwaarschriften zijn er dus 47 afgedaan, terwijl de overige 16 in 2009 verder zullen worden afgehandeld. Drie daarvan zijn aangehouden in afwachting van een nieuwe reiskostenregeling van het ministerie van BZK.

In de loop van 2008 werden 8 bezwaren ingetrokken, waarvan 2 nadat er overleg met de (korps)leiding was geweest, 1 nadat er een nieuw besluit was genomen en 1 omdat bezwaarde een andere functie had gekregen.

Aantallen bezwaarschriften in 2008

ingediend in	Aantal	afgedaan door			naar 2009
		intrekking	B.O.B.	inhoud B.O.B.	
2006	1		1	1 x O	--
2007	24	4	20	7 x niet ontvankelijk 8 x gegrond 5x ongegrond	--
2008	37	4	18	8 x niet ontvankelijk 1 x gegrond 1 x deels ongegrond, deels n.o. 8 x ongegrond	15

De reden, dat er van de bezwaren uit 2007 veel meer gegrond werden verklaard dan van de bezwaren uit 2008, ligt in het feit, dat 11 ervan gericht waren tegen het uitblijven van een beslissing op een verzoek om informatie op grond van de WOB (Wet openbaarheid van bestuur). Omdat de termijn van 2 weken, c.q. 4 weken bij verdaging, stevast werd overschreden, resulteerde dat in 6 zaken in een gegrondverklaring. In 10 gevallen dienden daarom ook de proceskosten te worden vergoed.

Behandeling van zaken door de Bezwarenadviescommissie

De commissie heeft 22 bezwaren behandeld, waarvan 1 in raadkamer. Deze zijn op 12 zittingen aan de orde geweest (waarvan 3 zittingen van de IBAC waren).

De commissie adviseerde 4 bezwaren niet-ontvankelijk te verklaren, 11 ongegrond en 6 gegrond. In 1 zaak wenste de commissie de behandeling aan te houden tot er verder overleg was geweest.

Bezwaren kunnen gericht zijn tegen de meest uiteenlopende besluiten, maar het volgende bezwaar ging toch wel over een bijzonder onderwerp.

Een korpslid had verzocht om haar naamsvermelding in de systemen en op het legitimatiebewijs te wijzigen, omdat zij de naam van haar man voor haar eigen naam wenste te voeren.

Aan dit verzoek werd deels tegemoet gekomen: de naamswijziging werd wel ingevoerd in Beaufort (het personeelsregistratiesysteem), maar niet in het BedrijfsProcessenSysteem en niet op het legitimatiebewijs, omdat deze zijn gekoppeld aan de naam in het aanstellingsbesluit. Tegen deze beslissing diende zij bezwaar in.

De BAC adviseerde, het bezwaar niet-ontvankelijk te verklaren, omdat er geen rechtsgevolgen aan het besluit verbonden waren en dit dus niet een besluit in de zin van de AWB was. De korpsbeheerder achtte het bezwaar inderdaad niet-ontvankelijk, maar bij een eventueel toekomstig nieuw aanstellingsbesluit (??) zou de naamswijziging *wel* worden doorgevoerd in de systemen en op het legitimatiebewijs.

Tegen deze beslissing ging het korpslid in beroep bij de rechtbank. Na overleg trok de korpsbeheerder zijn eerder genomen besluit in en besloot alsnog het verzoek in te willigen. Ook werd vergoeding van de proceskosten toegekend.

Ook de volgende casus had een apart aspect:

De functie van een medewerker was door 'werkafspraken', opgelegd door de directe chef, ingeperkt: zij mocht - uitzonderingen daargelaten - geen baliediensten meer verrichten, terwijl dat toch een wezenlijk bestanddeel van de functie was.

Naar het oordeel van de BAC was de functie daardoor gewijzigd. De directe chef was hiertoe echter niet bevoegd, zodat er sprake was van een **onbevoegd genomen besluit**.

Daar kan geen bezwaar tegen worden ingediend, dus achtte de BAC het bezwaar niet-ontvankelijk. De korpsbeheerder verklaarde dat ook, maar besloot tevens tot intrekking van de 'werkafspraken'.

De korpsbeheerder is in vier zaken *contrair* gegaan (de andere adviezen zijn door hem overgenomen):

- I. De commissie had geadviseerd het bezwaar tegen het niet-verlengen van de tijdelijke aanstelling gegrond te verklaren, omdat uit de onderliggende stukken niet aannemelijk was geworden dat bezwaarde in de loop van het project onvoldoende functioneerde. Het bevoegd gezag had dat niet met concrete feiten weten te onderbouwen.
De korpsbeheerder was daarentegen van mening, dat er diverse gesprekken over het functioneren zijn geweest en dat door toedoen van bezwaarde een vertrouwensbreuk was ontstaan, waardoor verder werken niet meer mogelijk werd. Hij verklaarde het bezwaar ongegrond.
- II. Inzake een bezwaar tegen het verhalen op een medewerker van een verkeersboete, had de commissie geadviseerd dit gegrond te verklaren, omdat een geringe overschrijding (4km/u) van de maximum snelheid niet "verwijtbaar" is en voor rekening van het korps dient te komen.
Na het instellen van beroep bij de rechtbank, omdat er geen beslissing werd genomen, oordeelde de korpsbeheerder het bezwaar ongegrond: het advies van de BAC ging uit van het burgerlijk recht, terwijl in casu het ambtenarenrecht van toepassing was. Bovendien brengt de integriteit van de ambtenaar bepaalde verplichtingen met zich mee.

Uiteindelijk is er een schikking getroffen: het beroep werd ingetrokken en de proceskosten door de regio betaald.

N.B.: bij het TNT-arrest heeft de Hoge Raad bepaald, dat dit soort boetes niet voor rekening van de werkgever zijn.

- III. Ten aanzien van een bezwaar tegen voorwaardelijk strafontslag (bezwaarde was 's ochtends in dienst gekomen onder invloed van alcohol) was de commissie van oordeel, dat het bezwaar gegrond was omdat er geen evenredigheid was tussen het plichtsverzuim en de opgelegde straf. Het bezwaar tegen het tegelijkertijd genomen besluit tot ongeschiktheidsontslag achtte de commissie ongegrond.

De korpsbeheerder handhaafde echter de straf wegens de ernst van het verzuim, o.a. vanwege de voorbeeldfunctie die bezwaarde naar collega's en burgers heeft.

// Er werd beroep ingesteld bij de rechtbank tegen deze ontslagbesluiten en tegen de opgemaakte beoordeling. De bestuursrechter oordeelde als volgt:

- a. het beroep tegen de opgemaakte beoordeling was gegrond, omdat de beoordelingstermijn – in strijd met een eerdere afspraak en met het beoordelingsreglement – was verlengd, zodat het alcoholincident kon worden meegenomen. Omdat dit buiten de beoordeling diende te blijven, was deze verder onvoldoende onderbouwd, reden waarom de rechter het beoordelings-besluit vernietigde.
- b. omdat het besluit tot ongeschiktheidsontslag met name op deze beoordeling berustte, werd ook het beroep hiertegen gegrond verklaard en werd dit besluit vernietigd.
- c. het voorwaardelijk strafontslag achtte de rechter echter niet onevenredig zwaar t.o.v. het gepleegde plichtsverzuim en het beroep hiertegen was ongegrond.

- IV. Inzake een bezwaar tegen ontslag wegens ongeschiktheid voor het vervullen van de functie (er was sprake van ernstig plichtsverzuim (smaad c.q. laster jegens een collega) en ander disfunctioneren), adviseerde de BAC in 2007 de bezwaren gegrond te verklaren wegens een aan het ontslagbesluit klevend motiveringsgebrek. Op verzoek van de korpsbeheerder werd in 2008 nog een nieuwe (zesde!) hoorzitting gehouden, waarop ook de stukken werden meegewogen, die mede aanleiding vormden voor het ongeschiktheidsontslag. De commissie zag echter in de aanvullende schriftelijke en mondelinge informatie ter zitting geen aanleiding om haar eerdere advies te wijzigen. In het besluit van de korpsbeheerder meende de commissie onvoldoende feitelijke grondslag voor het ontslag te vinden.

De korpsbeheerder nam het advies niet over, maar concludeerde dat op grond van alle beschikbare feiten en omstandigheden meer dan genoegzaam was komen vast te staan dat sprake was van ongeschiktheid voor het vervullen van de functie - en het zijn van politieambtenaar - wegens het ontbreken van de eigenschappen, mentaliteit en instelling die voor het op goede wijze vervullen van de betrokken functie vereist zijn. Ook achtte hij het bestreden besluit met in achtneming van de wet en ongeschreven beginselen van behoorlijk bestuur genomen en handhaafde hij het ontslagbesluit.

// N.a.v. het ingestelde beroep oordeelde de bestuursrechter in juli 2009 (kort samengevat):

Het gedrag van betrokkene is terecht gekwalificeerd als plichtsverzuim. Gelet op de

aard en ernst ervan heeft de korpsbeheerder terecht geconcludeerd dat dit op zichzelf reeds het oordeel rechtvaardigt dat betrokkene ongeschikt is voor het vervullen van de functie van politieambtenaar. Ook de kwalificatie dat betrokkene heeft bewezen niet over de juiste professionele instelling te beschikken, acht de rechtbank op zijn plaats. De rechtbank concludeert dan ook, dat op grond van het bovenstaande sprake is van onbekwaamheid of ongeschiktheid voor de vervulling van de functie en dat de korpsbeheerder in redelijkheid van zijn ontslagbevoegdheid gebruik heeft kunnen maken.

Het beroep werd ongegrond verklaard.

Ook in een enkele andere bezwaarzaak werd tegen een besluit beroep ingesteld bij de rechtbank, zoals in onderstaande zaak:

Een medewerker maakte bezwaar tegen de salarisstrook van februari 2008, waarop een korting van de bezoldiging i.v.m. langdurige ziekte stond vermeld. Omdat het besluit tot korting al in augustus 2007 was genomen en de bezwaartermijn derhalve al (lang) was verstreken, adviseerde de BAC het bezwaar niet-ontvankelijk te verklaren. De salarisstrook van februari was geen apart besluit, maar slechts een uitvoeringsbesluit.

De korpsbeheerder besloot conform dit advies.

De medewerker ging in beroep tegen dit besluit. De bestuursrechter achtte het bezwaar op grond van dezelfde argumentatie niet-ontvankelijk en verklaarde het beroep ongegrond.

Doorlooptijd advisering commissie

Van de bezwaren die aan de commissie zijn voorgelegd, zijn er 7 tijdig op een zitting behandeld; bij de overige duurde dat (veel) langer.

De afgesproken termijn van 4 weken, waarbinnen de commissie vervolgens advies dient uit te brengen, is in 9 gevallen gehaald. In 5 gevallen had de commissie daar 5 tot 6 weken voor nodig, de overige kostten 8 nog meer tijd.

Doorlooptijd van bezwaren

Van de 47 bezwaren die in 2008 zijn afgehandeld zijn er 12 binnen de (uiterste) wettelijke termijn van 14 weken afgedaan. De gemiddelde doorlooptijd voor de afhandeling van een bezwaarzaak was circa 6 maanden. Deze doorlooptijd was met name zo lang door een aantal oude bezwaren uit 2007 (en zelfs één uit 2006), die pas in dit kalenderjaar zijn afgedaan. Zonder die zaken komt de gemiddelde doorlooptijd uit op bijna 18 weken. Tijdens de procedure wordt nog wel eens uitstel gevraagd, omdat partijen dat nodig hebben om nadere gegevens te kunnen leveren, overleg te voeren of - soms - een beroepszaak bij de rechtbank af te wachten. Wanneer een dergelijke opschorting schriftelijk wordt overeengekomen en wordt geregistreerd, zet dat de doorlooptijd 'stil'. Het registratiesysteem van de bezwaren kan momenteel de 'netto-doorlooptijd' echter nog niet berekenen. De werkelijke doorlooptijden zijn daarom hoogst waarschijnlijk iets gunstiger.

Overzicht van de bezwaren, die in 2008 zijn binnengekomen, behandeld of afgedaan, per onderwerp:

Bezwaren van korpsleden tegen:	aantal	BAC	Advies Bac ¹	Beslissing op bezwaar ²	Afgedaan in 2008
Ontslag	2	1	1 x G	1 x O	2
voorwaardelijk strafontslag	1		(G)	O	1
niet verlengen arbeidscontract	1	1	G	O	1
Bindingstermijn	1				1
verplaatsing naar ander district	1	1	G	G	1
plaatsing in andere functie	2	1	G	1xG; 1x n.o.	2
handhaven rang van brigadier i.p.v. inspecteur	1	1	O		
tijdelijke overplaatsing in het kader van strafoplegging	2	2	O	O	1
disciplinair onderzoek	1				
verlenging van aanstelling in tijdelijke dienst	1				
openstellen vacature	1				1
wijziging functie	2	1	1x n.o.	1x n.o.	1
korting op salaris wegens ziekte	5	1	1x n.o.	2x n.o.	4
vermindering / inhouding vakantie-uren ivm ziekte	4		A	1xG; 1xn.o.	4
vaststelling personeelsbeoordeling	1	1	1x O	1x O	1
Inschaling in salarisschaal	2	1	1x O	1x O	1
Functietypering	1				1
niet tijdig nemen van beslissing op verzoek om loonsuppletie	1			O	1
weigering wijziging naamsvermelding	1		(G)	G	1
vaststelling tegemoetkoming reiskosten	4				1
verhaal boete snelheidsovertreding op werknemer	1	1	G	O	1
toepassing groene tabel inkomstenbelasting	1			n.o.	1
Bezwaren van andere personen tegen:					
toepassing Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus	4	4	4 x O	3 x O	3
toepassing Wet openbaarheid van bestuur	21	5	1x n.o.; 3x O; 1x G	7x n.o.; 6x G; 4x O;	17
afwijzing verzoek om schadevergoeding	2			1x n.o. ; 1x n.o./O	2
oplegging rijverbod	1	1	n.o.	n.o.	1
Totaal	65	22			50

¹ Advies BAC: G = gegrond; O = ongegrond; n.o. = niet-ontvankelijk; A = aanhouden voor vervolg
G/O = deels gegrond, deels ongegrond etc. (G) = advies Gegrond al in 2007 opgesteld.

² Beslissing op bezwaar: het door de korpsbeheerder genomen besluit inzake het bezwaar.

Toelichting op de tabel

In de tabel staan in de kolom 'Bezwaren' alle bezwaren vermeld die in 2008 zijn ingediend, plus de bezwaren uit voorgaande jaren die nog niet waren afgehandeld. Het aantal *bezwaarschriften* is kleiner, omdat sommige meerdere bezwaren inhielden.

In de kolom 'BAC' staan de aantallen bezwaren vermeld, die op een zitting in 2008 zijn behandeld. De kolom 'Afgedaan in 2008' bevat de aantallen bezwaren, die in 2008 zijn afgedaan door een beslissing op bezwaar (waarmee de interne procedure tot een einde is gekomen), dan wel door intrekking van het bezwaarschrift (bijvoorbeeld omdat er overeenstemming is bereikt).

Van de 65 bezwaren zijn er 15 niet in 2008 afgedaan, maar is de procedure voortgezet in 2009.

De Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob)

Op basis van de Wob kan iedereen afschriften van stukken, rapporten etc. bij een overheidsinstantie opvragen, ook al is men op zich geen (direct) belanghebbende. Aan zo'n verzoek moet binnen twee weken worden voldaan, tenzij men binnen die termijn de beantwoording met twee weken verdaagt¹. Bij een weigering of bij niet-voldoen aan het verzoek binnen de termijn kan verzoeker een bezwaarschrift indienen. Wanneer dat gegrond wordt verklaard, kan ook een bijdrage in de proceskosten worden toegekend.

Veel verzoeken zijn redelijk eenvoudig af te handelen, omdat men om een geringe hoeveelheid gegevens vraagt, vaak betrekking hebbend op de eigen situatie. Daarnaast worden er vaak gegevens opgevraagd over verkeersovertredingen, vaak via een juridisch adviesbureau. De verzoeker hoopt aan de boete te ontkomen door in de stukken een fout te ontdekken, het adviesbureau hoopt proceskosten te kunnen claimen omdat niet (tijdig) op het verzoek wordt gereageerd.

In 2007 kwamen deze verzoeken voor het eerst binnen, waarvan een tiental pas in 2008 werd afgehandeld. In nagenoeg al die gevallen werd de termijn overschreden en heeft de regio proceskosten moeten vergoeden, ook al werden enkele bezwaren ongegrond verklaard omdat de gevraagde afschriften inmiddels waren toegezonden. Een extreem voorbeeld daarvan, soortgelijk aan een in het Jaarverslag BAC 2007 vermelde zaak, vormde de afhandeling van zo'n uit 2007 stammend bezwaar:

Een juridisch adviesbureau vraagt voor een cliënt op grond van de Wob afschriften op van de stukken betreffende een verkeersovertreding. Bij het verzamelen van het gevraagde wordt ontdekt, dat er een vergissing is gemaakt met het kenteken en de beschikking van het CJIB wordt ingetrokken. Niettemin wordt er bezwaar ingediend, dat de gevraagde afschriften niet binnen de voorgeschreven termijn zijn verstrekt en wordt er om een bijdrage in de proceskosten gevraagd! De regio kon niet anders dan die toekennen....

Eind 2007 is een strategie ontwikkeld om beter met deze verzoeken om te gaan. Zo wordt momenteel binnen de wettelijke termijn een antwoord verstuurd met een beroep op de verdagingstermijn van twee weken, die zo nodig nog een keer wordt verlengd. Daarnaast worden bepaalde Wob-verzoeken direct beantwoord door het korpsonderdeel waar het verzoek betrekking op heeft. Daardoor zijn de meeste in 2008 binnengekomen verzoeken tijdig afgedaan. Dat is ook af te lezen uit het aantal ingediende bezwaarschriften.

¹ Deze termijnen worden binnenkort verruimd in het kader van de Wet Dwangsom en Beroep (zie p. 13)

Aantal WOB-verzoeken		ingediende bezwaarschriften	% t.o.v. de verzoeken
in 2007	76	14	18,4 %
in 2008	171	7	4,1 %

In bijna 1 op de 5 gevallen leidde een WOB-verzoek in 2007 tot een bezwaarschrift, in 2008 slechts bij 1 op de 25!

Een deel van deze bezwaren komt voort uit de meer complexe verzoeken, soms complex vanwege de omvang van de gevraagde gegevens, soms vanwege de juridische complicaties en soms zelfs van beide.

Zo is er enkele malen gevraagd om afschriften van alle in één jaar verstrekte vuurwapenverloven. Naast het verzamelen van de verlangde categorieën gegevens is ook (of misschien juist) het bewerken (anonimiseren) van die gegevens tamelijk arbeidsintensief. Op grond van de privacy-wetgeving mogen tot personen herleidbare gegevens niet (zomaar) worden verstrekt, terwijl de Wet Politiegegevens een streng regiem kent welke gegevens aan wie verstrekt mogen worden. De Raad van State heeft al eens uitgesproken, dat alle gegevens, die geen persoonsgegevens zijn, aan verzoekers moeten worden geleverd, behalve wanneer die gegevens tot personen herleidbaar zijn of wanneer daardoor politieonderzoeken of -tactieken openbaar worden. Maar wanneer is dat het geval? Regelmatig is er dan ook discussie over de vraag, of bepaalde opgevraagde gegevens - al dan niet in samenhang met andere - tot personen herleidbaar zijn. Diverse malen heeft een bestuursrechter zich al over zo'n kwestie moeten buigen en momenteel liggen er enkele beroepen bij de Raad van State, naar het oordeel waarvan reikhalzend wordt uitgekeken.

Het feit dat het verstrekken van informatie veel werk vergt, is wel gebruikt om een verzoek af te wijzen en soms ook wel door de BAC gehonoreerd. Uit de Kamerstukken rond het wetsvoorstel Dwangsom en Beroep blijkt duidelijk, dat de Kamer van mening is dat overheidsinstanties die verstrekking maar (beter) moeten organiseren.

5. Opmerkingen en aanbevelingen

De commissie is van mening, dat ook in deze verslagperiode de afhandeling van bezwaren in de regio over het algemeen behoorlijk is verlopen. Korps en leidinggevenden gingen serieus met bezwaren en de procedure om. De meeste stukken voor de zittingen werden op tijd aangeleverd.

Uiteraard zijn er altijd nog verbeteringen mogelijk. Sinds de eerste zitting van de IBAC in september 2008 is er veel tijd en moeite gestoken in het optimaliseren van het werkproces en de kwaliteit van de advisering. De IBAC acht het van groot belang om in de bezwaarfase een goed beeld te krijgen van de geschilpunten. Waar mogelijk wordt ter zitting afgetast in hoeverre partijen elkaar wel kunnen vinden, zodat - een deel van - een geschil in onderling overleg kan worden opgelost.

Aspecten waarop de (I)BAC nog de aandacht wenst te vestigen zijn de volgende.

Overleg tussen leiding en bezwaarde

Ook in 2008 zijn een paar bezwaren door de commissie behandeld, die eigenlijk door goed overleg tussen leidinggevenden en bezwaarden hadden kunnen worden opgelost. Enkele bezwaren zijn na overleg ingetrokken omdat er overeenstemming was bereikt.

Ook op de zitting van de IBAC is er in bepaalde gevallen nog de mogelijkheid om tot een – gedeeltelijke – overeenstemming te komen. Indien de IBAC ter zitting oppert of een alternatief mogelijk is, is het wenselijk dat het korps een dergelijk voorstel niet op voorhand afwijst. De omstandigheid dat de IBAC een onafhankelijke commissie is, kan ertoe bijdragen dat partijen alsnog tot een oplossing komen en het bezwaar - deels - wordt ingetrokken.

Een voorbeeld van een naderhand ingetrokken bezwaar:

Een medewerker diende een bezwaarschrift in tegen het besluit tot korting op zijn salaris i.v.m. langdurige ziekte en stelde, dat die ziekte het gevolg was van het politiewerk. Het SMT (sociaal medisch team) verdiepte zich op verzoek van de korpsleiding in de zaak en concludeerde dat betrokkene leed aan PTSS (posttraumatisch stress-syndroom) als gevolg van gebeurtenissen tijdens de dienst. Het besluit tot korting op het salaris werd daarop ingetrokken en het salaris werd volledig doorbetaald. De medewerker trok daarna het ingediende bezwaar in.

Verweerschriften

De juristen van het korps komen ter zitting over het algemeen goed beslagen ten ijs. Soms worden voorafgaand aan de zitting echter geen - of niet tijdig - verweerschriften ingediend. Een verweerschrift draagt bij aan de kwaliteit van de besluitvorming en ook het verloop van de zitting is hiermee gediend. Discussies beperken zich dan tot wat er echt toe doet. Indien er na een bezwaar weinig meer aan een besluit valt toe te voegen, kan uiteraard worden volstaan met een summier verweerschrift.

Motivering van besluiten

Ook dit jaar is het voorgekomen, dat standpunten in primaire besluiten op een te magere feitelijke grondslag zijn gebaseerd. Op dit punt valt winst te behalen bij de voorbereiding van de besluitvorming, bijvoorbeeld door het eerder raadplegen van een korpsjurist.

Termijnen

Het afronden van een bezwarenprocedure binnen de wettelijk gestelde termijnen lukt nog vaak niet. Bij het opzetten van de IBAC zijn afspraken gemaakt welke stappen in de procedure binnen welke tijd moeten worden gedaan. Er doen zich echter nog regelmatig problemen voor met het tijdig op een zitting krijgen van een bezwaar, de tijd voor het uitbrengen van het advies aan de korpsbeheerder en de tijd die verstrijkt voor er een beslissing op bezwaar is genomen. Het blijft zaak voor alle betrokkenen om zo goed mogelijk te sturen op het binnen de daarvoor afgesproken termijnen te blijven.

Terugkoppeling

De IBAC-leden zouden het op prijs stellen in alle gevallen te vernemen, wat de beslissing op bezwaar is geweest, nadat de IBAC advies heeft uitgebracht.

6. Actuele ontwikkelingen: Wet dwangsom en beroep

Op 1 oktober 2009 zal de 'Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen door een bestuursorgaan' in werking treden. Met deze wet wordt enerzijds beoogd om burgers een effectiever rechtsmiddel te geven tegen te trage besluitvorming door het bestuur en anderzijds het bestuursorgaan (financieel) te prikkelen organisatorische en kwaliteitsbevorderende maatregelen te treffen, waardoor de beslistermijnen in de toekomst wel worden gehaald.

Door invoering van de wet worden in met name de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) bepalingen aangepast of toegevoegd. In hoofdlijnen betekent dat het volgende:

- Bij een niet tijdige afhandeling van zijn aanvraag of bezwaar door het bestuursorgaan, kan verzoeker of bezwaarde dit orgaan schriftelijk in gebreke stellen. Het bestuursorgaan heeft dan nog een termijn van twee weken om alsnog een beslissing af te geven. Als na afloop daarvan nog geen beslissing is genomen, gaat de dwangsomtermijn van rechtswege lopen (de duur van deze dwangsomtermijn is maximaal 42 dagen met een maximale hoogte van € 1260,-).
- Het bestuursorgaan stelt aan de hand van de wettelijke bepalingen zelf de verschuldigdheid en de hoogte van de dwangsom bij beschikking vast;
- Tegen de beschikking van de vastgestelde dwangsom staat bezwaar en beroep open.
- Naast de ingebrekestelling blijft het mogelijk om tevens bezwaar of beroep in te stellen.
- De dwangsom is niet verschuldigd als:
 - het bestuursorgaan onredelijk laat in gebreke is gesteld;
 - de aanvraag kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is;
 - er sprake is van overmacht (wat niet snel het geval zal zijn)
- Bij niet tijdig beslissen kan de belanghebbende direct beroep instellen bij de bestuursrechter, zonder eerst bezwaar te maken. Voorwaarde is hierbij wel dat de belanghebbende het bestuursorgaan eerst schriftelijk in gebreke stelt;
 - De rechter behandelt het beroep in beginsel zonder zitting en hij doet binnen een termijn van 8 weken uitspraak;
 - De rechter kijkt zuiver en alleen naar de termijnoverschrijding en niet naar de inhoud van het besluit;
 - Als het bestuursorgaan na de door de rechter bepaalde termijn nog geen beslissing heeft genomen, staat voor belanghebbende de mogelijkheid open om een simpele procedure te starten bij de voorzieningenrechter.

Aanpassing van termijnen in de AWB en de Wob

Tegelijk met de invoering van de Wet dwangsom en beroep zijn ook de termijnen in de AWB en de Wob aangepast, omdat er in de praktijk nogal wat problemen waren om binnen de wettelijke termijnen een beslissing te nemen.

De gewijzigde beslistermijnen zijn nu, wat de bezwaarprocedure ex de AWB betreft:

- 6 weken, of 12 weken wanneer er een bezwarenadviescommissie wordt ingeschakeld (was 10 weken)
- verdaging met 6 weken is mogelijk (was 4 weken)
- de termijn begint de dag nadat de bezwaartermijn is verlopen.

Voor de beslissing op een verzoek om informatie op grond van de Wob zijn de termijnen:

- binnen 4 weken na de dag van ontvangst van het verzoek (was 2 weken)
- verdaging met 4 weken is mogelijk (was 2 weken)

Behalve de IBAC zijn er ook korpsonderdelen die met (de gevolgen van) deze wet te maken zullen krijgen, namelijk die onderdelen waar aanvragen in de zin van deze wet binnenkomen en moeten worden afgehandeld. Hierbij dient te worden gedacht aan:

- de korpsonderdelen die (rechtspositionele) aanvragen van collega's behandelen;
- de Dienst Bestuurlijke Aangelegenheden m.b.t. afhandeling van
 - bezwaarprocedures
 - schriftelijke informatieverzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet politiegegevens;
- de afdeling Bijzondere Wetten m.b.t. de vergunningaanvragen van burgers.

Bewaken van en sturen op de termijnen voor afhandeling van verzoeken en bezwaren wordt belangrijk om dwangsommen en proceskosten te vermijden. Zoals al vermeld, worden de Wob-verzoeken tegenwoordig voor het overgrote deel tijdig afgehandeld. De omvangrijkere vragen vormen nog wel een probleem. In de memorie van toelichting wordt gesuggereerd, dat *“de oplossing dan kan worden gezocht in overleg tussen het bestuursorgaan en de verzoeker, waarin afspraken worden gemaakt over prioritering en fasering bij de behandeling van het verzoek. Daarbij kan de verzoeker aangeven over welke informatie hij bij voorrang zou willen beschikken en kan het bestuursorgaan uitleggen over welke informatie betrekkelijk snel kan worden beslist en welke een langere beoordelingstijd vergt. Vervolgens kunnen afspraken worden gemaakt over het in fases afhandelen van het verzoek”*.

Knelpunten bij de afhandelingen van bezwaren doen zich voor wanneer zich een meer dan gemiddeld aantal bezwaren tegelijkertijd aandient. De doorlooptijd loopt dan op vanwege:

- a. de capaciteit bij de korpsjuristen, die de behandeling moeten voorbereiden;
- b. de capaciteit van de IBAC-zittingen, waarop maar een bepaald aantal zaken per zitting kan worden behandeld.

Oplossingen daarvoor kunnen zijn:

Ad a. het inhuren van extra capaciteit, bijvoorbeeld vanuit een andere regio.

Ad b. het in een zeer vroeg stadium (eigenlijk al gelijk bij ontvangst ervan) inplannen van bezwaren op een zitting, waardoor al vroeg duidelijk wordt wanneer er een of meer extra zittingen moeten worden gehouden. Dat vergroot de mogelijkheden om uit de IBAC-leden een extra commissie te formeren.

Andere aanbevelingen om met de afhandeling van bezwaren en verzoeken binnen de termijnen te blijven, waren al in het Jaarverslag over 2007 opgenomen. De meeste ervan worden nu in de praktijk ook toegepast.